

Raadsvoorstel

Zaaknummer 1801407

Onderwerp: Wensen en bedenkingen ontwerp regionaal risicoprofiel 2027
Veiligheidsregio Utrecht.

Vergaderdatum raad: 24 september 2026

Geheim: Nee

Steller: Gordon van Wijk

Portefeuillehouder: Burgemeester Fröhlich

Beslispunten

1. De brief met wensen en bedenkingen over het ontwerp Regionaal Risicoprofiel 2027 vast te stellen en deze toe te zenden aan het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht.

Voorgeschiedenis

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) stelt op grond van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) periodiek een regionaal risicoprofiel vast. Het algemeen bestuur van de VRU heeft op 6 juli 2026 het ontwerp regionaal risicoprofiel 2027 vastgesteld en de gemeenteraden uitgenodigd om wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Het risicoprofiel vormt de basis voor de bestuursagenda van de VRU en bouwt voort op eerdere regionale analyses en besluiten, waaronder het regionaal risicoprofiel 2023 en de daarop gebaseerde trajecten rond crisisbeheersing, weerbaarheid en risicofocusgebieden. Voor onze gemeente is dit relevant vanwege de ligging aan het water, de uitgestrektheid van de gemeente en de kwetsbaarheid van vitale infrastructuur. Met dit voorstel wordt de raad gevraagd om een inhoudelijke reactie te geven op het ontwerp, zodat deze kan worden ingebracht in de regionale consultatie.

Inleiding

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) heeft het ontwerp Regionaal Risicoprofiel 2027 vastgesteld en legt dit, conform artikel 15 van de Wet veiligheidsregio's, voor consultatie voor aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. Tegelijkertijd worden de raden gevraagd hun wensen kenbaar te maken ten aanzien van de op te stellen bestuursagenda voor de periode 2028–2031.

Op grond van artikel 169, vierde lid van de Gemeentewet kan de gemeenteraad, voordat het college een besluit neemt, zijn wensen en bedenkingen kenbaar maken. Met dit raadsvoorstel wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om de inhoudelijke wensen en bedenkingen ten aanzien van het ontwerp Regionaal Risicoprofiel 2027 vast te stellen.

Het regionaal risicoprofiel vormt de basis voor de bestuurlijke prioritering binnen de VRU. In het profiel worden de belangrijkste risico's voor de regio in beeld gebracht en gewogen, mede als voorbereiding op de nieuwe bestuursagenda. Uit het ontwerp blijkt dat de bekende risico's onverminderd relevant zijn, maar zich in een steeds complexere context voordoen. Er is sprake van toenemende verwevenheid van dreigingen, grotere afhankelijkheden tussen vitale voorzieningen en een hogere kans op langdurige of gelijktijdige verstoringen.

Voor Vijfheerenlanden is dit van bijzonder belang vanwege de ligging aan het water, de uitgestrektheid van de gemeente, de aanwezigheid van meerdere kernen, de langere aanrijroutes en de afhankelijkheid van goede bereikbaarheid en vitale infrastructuur.

Het college stelt de gemeenteraad voor om de volgende wensen en bedenkingen kenbaar te maken;

1. *Waterveiligheid en evacuatie*

De raad vindt het van belang dat bij de uitwerking van het regionaal risicoprofiel niet alleen wordt uitgegaan van algemene regionale risico's, maar ook van de gevolgen voor gemeenten met een landelijk karakter en verspreide bebouwing. Voor Vijfheerenlanden betekent dit dat bij dreigingen zoals wateroverlast, uitval van stroom, digitale ontwrichting, uitval van drinkwater of verstoring van bereikbaarheid niet alleen moet worden gekeken naar de kans op een incident, maar ook naar de praktische uitvoerbaarheid van hulpverlening, evacuatie, bevolkingszorg en communicatie met inwoners. De raad mist op dit punt nog voldoende concrete duiding in het risicoprofiel.

2. *Kleine kernen, buitengebied en bereikbaarheid*

De raad onderkent dat de specifieke kenmerken van Vijfheerenlanden — waaronder kleine kernen, verspreide bebouwing, lange aanrijroutes en een uitgestrekt buitengebied — extra eisen stellen aan de voorbereiding op crises en rampen. Juist in deze gebieden is het van belang dat inwoners weten wat zij kunnen verwachten, wat zij zelf kunnen doen en welke ondersteuning zij van overheid en partners mogen verwachten. De raad vraagt daarom nadrukkelijk aandacht voor risicocommunicatie, bereikbaarheid, evacuatiemogelijkheden en handelingsperspectief voor inwoners in kleine kernen en het buitengebied.

3. *Mobiliteitsknooppunten en digitale infrastructuur*

Verder vraagt de raad aandacht voor belangrijke mobiliteitsknooppunten en vitale infrastructuur binnen de regio. In het ontwerp-RRP worden verschillende risicofocusgebieden benoemd, maar de raad mist aandacht voor belangrijke bruggen, wegen, wegenknooppunten en andere plaatsen waar veel mensen samenkomen. Voor Vijfheerenlanden geldt dat onze gemeente gelegen is tussen grote rivieren en op het kruispunt van belangrijke snelwegen als de A2 en de A27. Met de Jan Blankenbrug in Vianen, maar ook de brug bij Zaltbommel en de Merwedeburg bij Gorinchem is Vijfheerenlanden zeer kwetsbaar mocht zich een groot incident op een of meerdere bruggen voordoen. Daarnaast vraagt de raad blijvende aandacht voor digitale crises, digitale infrastructuur en andere vitale voorzieningen. De raad verzoekt dit nadrukkelijk te betrekken bij de verdere uitwerking van de risicofocusgebieden.

4. *Vitale voorzieningen en gemeentelijke continuïteit*

De raad vraagt daarnaast aandacht voor de kwetsbaarheid van vitale voorzieningen. Het ontwerp laat terecht zien dat de samenhang tussen elektriciteit, telecom, drinkwater, vervoer en digitale systemen toeneemt. Voor Vijfheerenlanden is deze samenhang extra relevant vanwege de ligging in een gebied waar uitval van een voorziening snel gevolgen kan hebben voor meerdere kernen en voor het buitengebied. De raad ziet graag dat de bestuursagenda meer nadruk legt op de voorbereiding op langdurige verstoring van vitale processen en op de robuustheid van gemeentelijke en regionale informatievoorziening. Daarbij vraagt de raad ook aandacht voor de continuïteit van gemeentelijke processen zelf, waaronder crisisorganisatie, publiekscommunicatie, bereikbaarheid van gemeentelijke locaties en de dienstverlening aan inwoners bij langdurige verstoring van digitale of vitale voorzieningen.

5. *Hybride dreigingen en aanwezigheid van Defensie*

De raad herkent in het ontwerp-RRP terecht de toenemende betekenis van hybride dreigingen, digitale kwetsbaarheden en geopolitieke spanningen. In dat verband vraagt de raad ook aandacht voor de toenemende aanwezigheid van Defensie in de regio en de mogelijke gevolgen daarvan voor bereikbaarheid, infrastructuur, publieke veiligheid en de bestuurlijke voorbereiding op

crisisomstandigheden. De raad verzoekt deze ontwikkeling nadrukkelijk mee te wegen bij de verdere uitwerking van de bestuursagenda en de regionale crisisvoorbereiding.

6. *Pandemische paraatheid*

Daarnaast hecht de raad eraan dat er blijvende aandacht is voor pandemische paraatheid. De coronacrisis heeft laten zien hoe groot de gevolgen van een infectieziekte-uitbraak kunnen zijn voor zorg, samenleving en overheid. De raad is van mening dat dit risico niet te snel uit beeld mag raken. De voorbereiding op nieuwe gezondheids crises verdient blijvende aandacht, mede omdat de druk op de zorg groot blijft en kwetsbare groepen extra geraakt worden.

7. *Zelfredzaamheid, samenredzaamheid en risicocommunicatie*

Verder vraagt de raad om meer nadruk op zelfredzaamheid en samenredzaamheid. De raad onderschrijft dat de overheid niet bij elk incident direct alles kan oplossen en dat inwoners, organisaties en lokale netwerken een belangrijke rol hebben bij voorbereiding en eerste opvang. Daar hoort naar het oordeel van de raad duidelijke, eerlijke en begrijpelijke risicocommunicatie bij. Inwoners moeten weten wat er kan gebeuren, wat zij zelf kunnen doen en waar zij op kunnen rekenen. Communicatie moet daarbij informeren en handelingsperspectief bieden, zonder onnodige onrust te veroorzaken.

8. *Uitvoerbaarheid en prioritering*

De raad begrijpt dat niet alle risico's gelijktijdig en volledig kunnen worden afgedekt. Juist daarom is het van belang dat de bestuursagenda van de VRU duidelijke keuzes maakt en uitvoerbaar blijft binnen de beschikbare capaciteit en middelen. De raad vraagt om een concrete prioritering die past bij de beschikbare capaciteit en middelen en die recht doet aan de verschillen tussen gemeenten in de regio. Voor Vijfheerenlanden betekent dit dat in de verdere uitwerking blijvend aandacht moet zijn voor gemeenten met een uitgestrekt grondgebied, water gerelateerde risico's en een verspreide kernenstructuur.

De gemeenteraad wordt gevraagd zich te herkennen in deze wensen en bedenkingen en aan te geven of er behoefte bestaat aan aanvulling van één of meerdere punten, zodat dit wordt meegenomen in de uiteindelijke brief met wensen en bedenkingen vanuit de gemeenteraad van Vijfheerenlanden gericht aan het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht.

Beoogd effect

De gemeenteraad kan tijdig wensen en bedenking meegeven over het ontwerp regionaal risicoprofiel, zodat de belangen en specifieke risico's van Vijfheerenlanden worden ingebracht in de verdere uitwerking van de bestuursagenda van de VRU.

Argumenten

1.1 *De raad kan alleen invloed uitoefenen op de regionale prioritering als wensen en bedenkingen tijdig worden meegegeven, want het regionaal risicoprofiel(RRP) 2027 vormt de basis voor de bestuursagenda van de VRU.*

Het risicoprofiel is het vertrekpunt voor de keuzes die de VRU later maakt. Door nu te reageren, kan de raad lokale aandachtspunten zoals waterveiligheid, bereikbaarheid en vitale infrastructuur nog inbrengen voordat de bestuursagenda wordt vastgesteld.

1.2 *Dit voorstel brengt de raad in positie in zijn rol, want de Wet veiligheidsregio's biedt gemeenten expliciet de gelegenheid om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken.*

De raad hoeft niet te besluiten over de inhoud van het regionale risicoprofiel zelf, maar kan wel

richting geven aan de vervolgkeuzes. Daarmee sluit dit voorstel aan op de formele rol van de gemeenteraad binnen het veiligheidsregio stelsel.

1.3 *Het indienen van wensen en bedenkingen is de beste manier om de belangen van Vijfheerenlanden te borgen, want onze gemeente kent specifieke risico's die in een regionaal profiel niet vanzelf voldoende zichtbaar zijn.*

Vijfheerenlanden is uitgestrekt, kent meerdere kernen, veel buitengebied en ligt aan het water. Daardoor verdienen hoogwater, evacuatie, bereikbaarheid en continuïteit van voorzieningen expliciete aandacht.

1.4 *De raad moet nu een inhoudelijke reactie kunnen geven, want wachten tot de bestuursagenda aan de orde komt is minder effectief en verkleint de bestuurlijke invloed.*

De consultatie van het risicoprofiel is juist bedoeld om de basis te leggen voor de volgende beleidsfase. Wie dan pas reageert, loopt achter op het proces.

1.5 *Een eigen gemeentelijke reactie is sterker dan afzien van een reactie, want geen reactie zou kunnen worden uitgelegd als instemming zonder lokale nuancerings.*

Door wel wensen en bedenkingen in te brengen, laat de raad zien dat het regionale beeld wordt herkend, maar dat er ook lokale aandachtspunten zijn die extra uitwerking vragen.

Kanttekeningen

1.1 *De reactie van de gemeenteraad heeft vooral een signalerende en richtinggevende werking, maar leidt niet direct tot wijziging van het regionaal risicoprofiel zelf.*

De reactie van de gemeenteraad op het RRP heeft voornamelijk een signalerende en agenderende werking. De raad vraagt hiermee aandacht voor lokale risico's en accenten voor de verdere uitwerking door de VRU. De vaststelling van de reactie leidt echter niet rechtstreeks tot een wijziging van het RRP zelf; daarvoor is besluitvorming binnen het regionale bestuurlijke proces nodig.

1.2 *Meer aandacht voor specifieke lokale thema's, zoals waterveiligheid en bereikbaarheid, is inhoudelijk logisch, maar de VRU moet deze binnen een regionaal afwegingskader en beperkte capaciteit wel kunnen prioriteren.*

Het opnemen van meer aandacht voor specifieke lokale thema's, zoals waterveiligheid en bereikbaarheid is inhoudelijke begrijpelijk en passend bij de gemeentelijke situatie. Tegelijkertijd moet de VRU deze signalen afwegen binnen een regionaal kader, waarin verschillende risico's, gemeentelijke belangen en beschikbare capaciteit tegen elkaar worden afgewogen. Niet alle lokale accenten kunnen daarom één-op-één worden overgenomen in het RRP.

Risicoparagraaf

1.1 *De gemeentelijke reactie sluit mogelijk onvoldoende aan op de regionale bestuurlijke afweging, maar dat risico is beperkt omdat het voorstel juist de lokale aandachtspunten inbrengt in een formele consultatie.*

De onzekerheid zit vooral in de vraag of de VRU de door onze gemeente genoemde accenten, zoals waterveiligheid en bereikbaarheid, voldoende zwaar meeweegt in de uiteindelijke bestuursagenda.

1.2 *De nadruk op lokale thema's kan ertoe leiden dat de reactie minder breed regionaal wordt opgepakt, maar dat is een beperkt risico omdat de consultatie juist ruimte biedt voor gemeentelijke verschillen in risicobeeld.*

De onzekerheid zit in het draagvlak binnen de regio: andere gemeenten kunnen andere prioriteiten hebben, waardoor de inbreng van onze gemeente niet overal even herkenbaar is.

1.3 *Het voorstel leidt niet direct tot extra uitvoering of capaciteit bij de VRU, maar het risico bestaat dat de raad verwachtingen wekt over opvolging die pas later bestuurlijk en financieel kunnen worden ingevuld.*

De onzekerheid zit in de mate waarin wensen en bedenkingen straks daadwerkelijk landen in de bestuursagenda en worden ondersteund door de beschikbare middelen. Door de huidige capaciteit zijn keuzes onvermijdelijk. Het meegeven van meer aandachtspunten kan er daardoor toe leiden dat de aandacht op andere onderdelen afneemt.

1.4 *De gekozen lijn geeft geen volledige zekerheid over concrete maatregelen voor waterveiligheid, digitale ontwrichting en bereikbaarheid, maar dat is inherent aan de fase van consultatie en nog geen uitvoeringsbesluit.*

De onzekerheid zit niet in het risico zelf, maar in de vertaling daarvan naar prioriteiten, capaciteit en maatregelen in de volgende beleidsfase.

Kansen

1.1 *Het voorstel versterkt de invloed van Vijfheerenlanden op de regionale veiligheidsagenda, waardoor lokale aandachtspunten zoals waterveiligheid, bereikbaarheid en vitale voorzieningen beter worden meegewogen.*

Door nu wensen en bedenkingen in te brengen, kunnen we onze specifieke gebiedskenmerken vroegtijdig onder de aandacht brengen in de voorbereiding van de bestuursagenda.

1.2 *Het voorstel kan leiden tot een beter aansluitende en meer realistische VRU-bestuursagenda, waardoor regionale prioriteiten scherper worden afgestemd op de risico's in een uitgestrekte, waterrijke gemeente.*

Dat vergroot de kans dat de uiteindelijke beleidskeuzes beter uitvoerbaar en relevanter zijn voor onze en vergelijkbare gemeenten.

1.3 *Het voorstel biedt een kans op meer bewustwording en samenwerking rond weerbaarheid, zelfredzaamheid en crisiscommunicatie, waardoor inwoners, partners en bestuurders beter voorbereid raken op langdurige ontwrichting.*

Het regionale risicoprofiel kan daarmee niet alleen beleidsmatig, maar ook maatschappelijk een positief effect hebben door voorbereiding en handelingsperspectief te versterken aanvullend op de huidige Denk Vooruit campagne.

Gevolgen voor mensen met een beperking

Dit voorstel heeft geen directe gevolgen voor mensen met een beperking, omdat het gaat om een bestuurlijke reactie op het ontwerp regionaal risicoprofiel. Indirect kan het voorstel wel bijdragen aan inclusie, doordat in de reactie aandacht wordt gevraagd voor toegankelijke risicocommunicatie, zelfredzaamheid en voorbereiding op langdurige ontwrichting.

Betrokkenheid pers

Informeren via besluitenlijst.

Financiële paragraaf

Voor dit voorstel zijn geen directe financiële gevolgen voor de gemeente aan de orde. Het betreft

een bestuurlijke consultatiereactie op het ontwerp regionaal risicoprofiel 2027 van de VRU en brengt geen extra uitvoeringskosten, investeringen of begrotingswijzigingen met zich mee.

Participatieparagraaf

Voor dit voorstel worden inwoners en organisaties niet rechtstreeks betrokken in een participatietraject. Het betreft een bestuurlijke consultatie van de gemeenteraad op het ontwerp regionaal risicoprofiel 2027 van de VRU.

Duurzaamheidsparagraaf

Dit voorstel draagt indirect bij aan duurzame ontwikkeling, doordat het de regionale weerbaarheid tegen klimaatverandering, hoogwater en verstoring van vitale voorzieningen versterkt. Het betreft

echter een bestuurlijke consultatiereactie en heeft geen directe uitvoeringsgevolgen of extra duurzaamheidsinvesteringen.

Communicatieparagraaf

Er wordt intern afgestemd met het college en de gemeenteraad over de behandeling van het ontwerp regionaal risicoprofiel 2027 en de daarbij behorende wensen en bedenkingen. Na besluitvorming wordt de reactie van de gemeenteraad verzonden aan de VRU. Verdere communicatie richting inwoners en organisaties vindt niet specifiek vanuit dit voorstel plaats. De VRU betreft de ontvangen reacties bij de definitieve vaststelling van het regionaal risicoprofiel 2027 en de verdere uitwerking van de bestuursagenda.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vijfheerenlanden,

de secretaris,

de burgemeester,

W.J. (Judith) de Jonge

S. (Sjors) Fröhlich

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief gemeenteraden ontwerp-RRP 2027
2. Brief wensen en bedenkingen gemeenteraad Vijfheerenlanden.13072026
3. Regionaal Risicoprofiel 1
4. Regionaal Risicoprofiel Bijlagen 1

